

Wat als in 2023 het klimaatdoel van 1,5 °C sneuvelt?

[Orla McDonald](#)

Het klimaatdoel van maximaal 1,5 °C opwarming raakt uit zicht nu de klimaatop in Egypte is mislukt. Op de top gingen zelfs stemmen op om het doel te schrappen, maar dat schaadt de leefbaarheid op de planeet, zeggen wetenschappers. Wat gebeurt er op de volgende klimaatop in Dubai? Wat als 2023 de geschiedenis ingaat als het jaar dat het klimaatdoel verdween?

In het kort

- ? Het klimaatdoel van 1,5 °C opwarming is gemaakt in Parijs in 2015.
- Zeven jaar later lijkt het halen ervan steeds onwaarschijnlijker.
- De kans op klimaatverandering is met elke 0,1 °C groter, zeggen wetenschappers.
- Houdt dit doel in 2023 stand

Illustratie: Rhonald Blommestijn voor Het Financieele Dagblad

Illustratie: Rhonald Blommestijn voor Het Financieel Dagblad

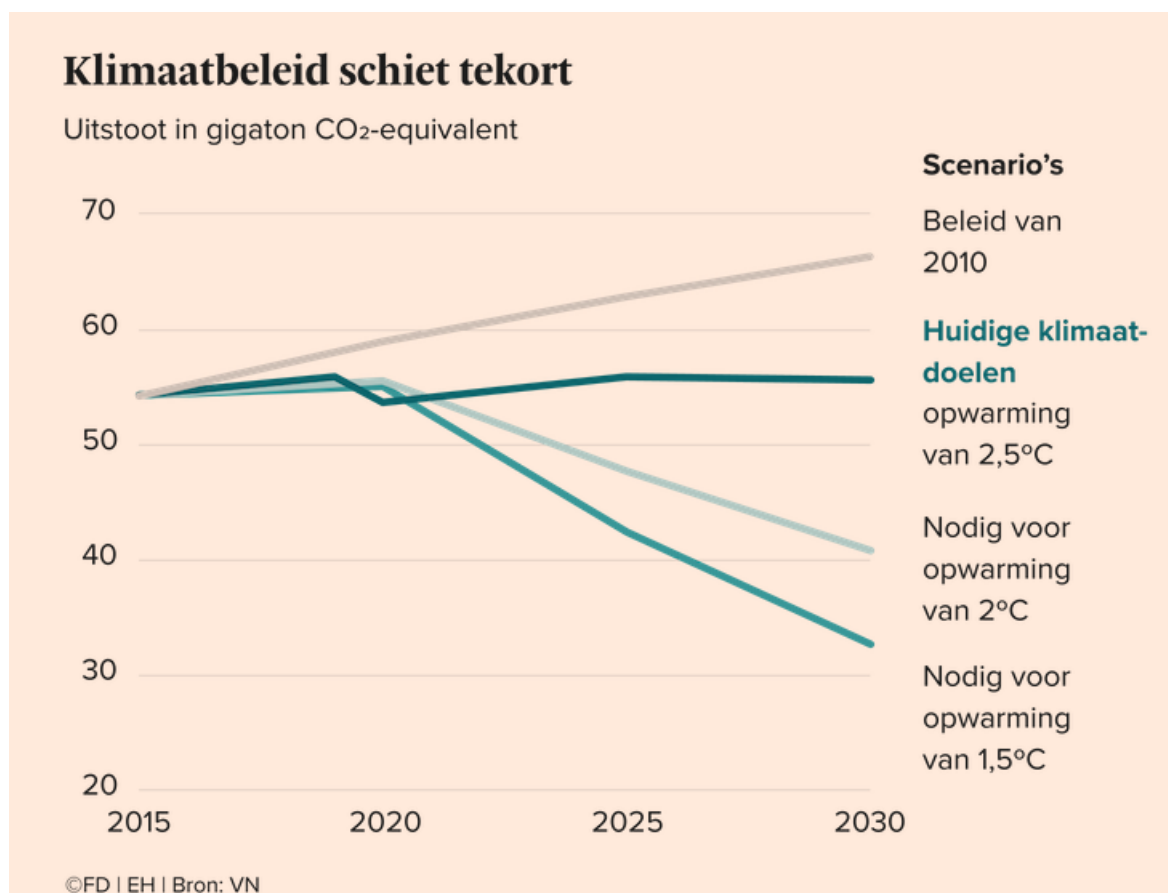
Het is half november 2022. De tweede week van de klimaatop in Egypte is begonnen en het FD doet er verslag van. Er is chagrijn tussen landen, want de onderhandelingen over betere klimaatafspraken

zitten vast. Oliestaat Saoedi-Arabië zou het klimaatdoel van maximaal 1,5 °C opwarming zelfs wil schrappen. Voor de Europese Unie is deze mededeling een schok: gaat het klimaatdoel sneuvelen?

Het pleidooi van de Saoedi's vindt op de top voor de schermen weinig gehoor. 'Keep one point five alive', is een vaak herhaalde slogan. Achter de schermen klinkt echter ook pragmatisme. Een hooggeplaatste onderhandelaar van de Europese delegatie zegt tegen het FD: 'we moeten ons serieus afvragen of het 1,5 °C-doel nog realistisch is, als landen nu geen extra actie tonen'. De top in Egypte eindigt zonder dat landen afspraken maken om extra broeikasgassen terug te dringen.

Parijs

Terug naar 2015, waar het 1,5 °C-doel ontstond op de klimaatconferentie in Parijs. Landen maken de afspraak om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de 2 °C en te streven naar maximaal 1,5 °C opwarming, in vergelijking met het pre-industriële tijdperk van voor 1850. Het Parijsakkoord is historisch. De toenmalige minister van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten, John Kerry, tekent de overeenkomst met zijn kleindochter op schoot. Dit doen we voor volgende generaties, zo is het gevoel.

Ruim zeven jaar later hebben bijna alle landen ter wereld klimaatdoelen opgesteld. De EU en de VS willen in 2050 klimaatneutraal zijn, China in 2060 en India in 2070. Toch is het niet genoeg. Zelfs als de grote uitstoters dit waarmaken, stevent de aarde af op een opwarming van ongeveer 2,5 °C deze eeuw, zeggen klimaatwetenschappers in het laatste IPCC-klimaatrapport van de Verenigde Naties. De planeet is nu al met ruim 1 °C opgewarmd en als landen het 1,5 °C-klimaatdoel nog willen halen, moeten de broeikasgasuitstoot tot 2030 met 45% zakken. Nu nemen wereldwijde emissies ieder jaar met ongeveer 1% toe.

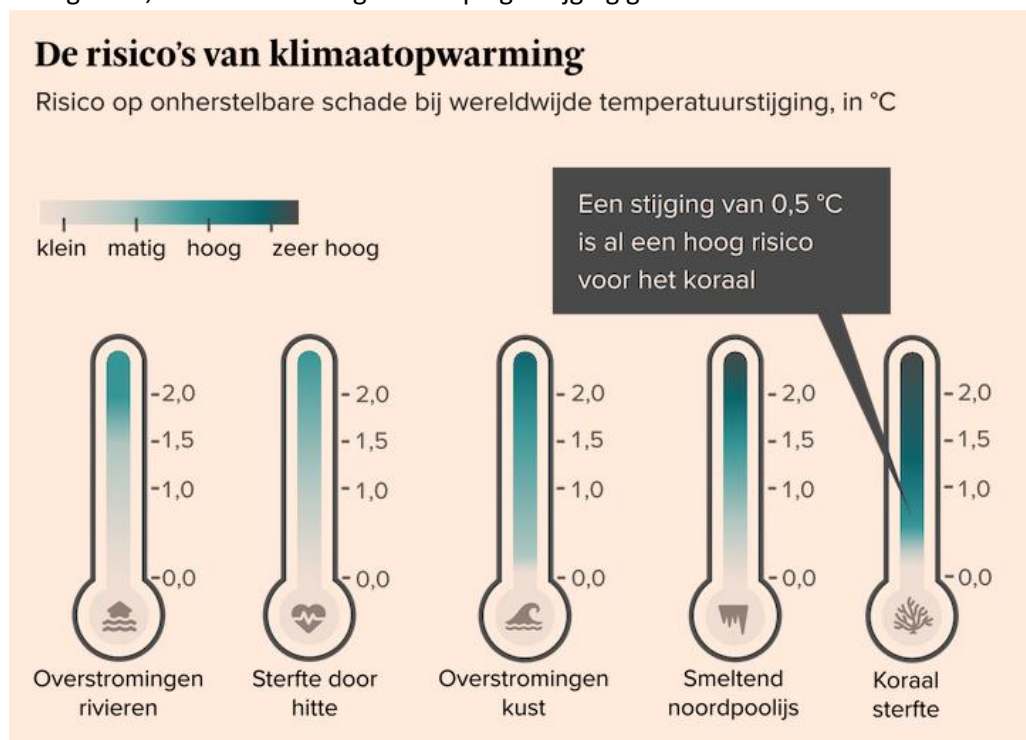
'Een absolute voorspelling heb je nooit, maar het is zeer onwaarschijnlijk dat we maximaal 1,5 °C opwarming halen', zegt klimaatwetenschapper en gastdocent aan de Universiteit Utrecht Leo Meyer. Richard Klein, een Nederlandse onderzoeker aan het Stockholm Environment Institute (SEI) zegt: 'Theoretisch gezien kunnen we het nog halen, maar praktisch gezien niet. De samenleving moet dan heel snel om en dat is onrealistisch.'

Iedere graad telt

1 °C, 1,5 °C, 2 °C, 2,5 °C, wat maakt het verschil eigenlijk uit? Het klinkt verwaarloosbaar, maar dat is het niet. 'De koraalriffen sterven uit bij 2 °C opwarming. De bakermat van het maritieme ecosysteem en dus van groot belang voor de lokale visserij', zegt klimaathoogleraar aan de Technische Universiteit Eindhoven, Heleen de Coninck. Op een planeet die 1,5 °C warmer is, is de kans op hittegolven ruim 4 keer per 10 jaar. Bij 2 °C stijgt die kans naar 5,5 keer. Ter vergelijking, zonder opwarming is de kans op extreme temperaturen 1 keer per 10 jaar.

Nog een voorbeeld: de kans op een ijsvrije Noordpool in de zomer is bij 1,5 °C opwarming één keer per eeuw, maar bij 2 °C is die kans één keer per decennium, zo staat in het IPCC-rapport. Nederland is niet gevrijwaard van extremen. Ook nu is klimaatverandering al zichtbaar. Afgelopen zomer was er door de aanhoudende droogte een officieel watertekort. Het jaar daarvoor zorgde extreme regenval juist voor heftige overstromingen in Limburg.

De Coninck: 'Ergens tussen de 1,5 °C en iets boven de 2 °C opwarming, de wetenschap weet niet precies waar, ligt een onomkeerbaar punt voor het smelten van de ijskap, een zogeheten tipping point. Het ijs blijft smelten en smelt steeds sneller. Dat heeft aan het einde van deze eeuw al grote gevolgen voor de zeespiegelstijging en dus voor hoe Nederland zich moet aanpassen.' Voor de klimaatwetenschapper is het belangrijk dat landen vasthouden aan het ambitieuze klimaatdoel. 'Halen we 1,5 °C niet, maar 1,7 °C wel, dan is dat pure winst', zegt ze. Iedere 0,1 °C maakt de kans op hittegolven, extreme neerslag en zeespiegelstijging groter.

Moeilijk

Eigenlijk wisten landen in Parijs al dat het 1,5 °C-doel heel moeilijk te halen zou zijn, zegt Meyer. Toch is het wat hem betreft belangrijk dat de wereld het doel niet laat sneuvelen in 2023. 'Anders is het hek van de dam voor steeds minder ambitie. Het klimaatbeleid wordt overal steeds sterker, met de kanttekening dat klimaatverandering helaas sneller gaat dan het beleid kan bijhouden. Druk blijven zetten is echt nodig', zegt hij.

Dit artikel is afkomstig uit het magazine 'De wereld in 2023', waarin de FD-redactie vooruitblijkt op het komende jaar. Krantenabonnees ontvangen het tijdschrift bij het FD van zaterdag 24 december.

Wat gaat Dubai - waar de klimaatop volgend jaar plaatsvindt - de plek maken waar het 1,5 °C-doel standhoudt? Klein: 'Het geheim van Parijs is goede voorbereiding. De Fransen zijn hele goede diplomaten en wisten precies welke punten voor welke landen ontoelaatbaar waren. Ze hebben het succes niet laten afhangen van de twee weken dat de klimaatop duurt. Al ruim een jaar daarvoor voerden de Fransen gesprekken met alle landen.'

De Emiraten toonden tijdens de top in Egypte vast een vooruitblik. Een gelikt filmpje van een landschap vol zonnepanelen en windmolens, maar in de praktijk zijn de staten nog altijd gefocust op olie. Wat dat gaat brengen? Niemand die het kan voorspellen. Een top hangt soms ook af van omstandigheden, zegt De Coninck. Bijvoorbeeld de huidige energiecrisis. Klein vindt dat de top saai moet zijn. 'Sommigen zeggen dat veel media-aandacht en bravoure nodig is om druk op de ketel te houden, maar ik vind dat het alleen maar afleidt. Laat de klimaatop saai zijn en over de inhoud gaan', zegt hij. De wetenschappelijke feiten liegen immers niet.

Lees het volledige artikel: <https://fd.nl/politiek/1459520/wat-als-in-2023-het-klimaatdoel-van-1-5-c-sneuvelt-jwI2caHcNoGw>

Dit artikel is afkomstig uit het magazine 'De wereld in 2023', waarin de FD-redactie vooruitblijkt op het komende jaar. Krantenabonnees ontvangen het tijdschrift bij het FD van zaterdag 24 december.